

# Találkozás Isten szentségével

Lekció: Ézs 57, 14-20/Textus: Ézs 6, 1-9a (13)

2015. május 31.

Kedves Testvérek!

Pünkösd vasárnapján egy héttel ezelőtt a Szentlélek eljövetelét ünnepelhettük! Zsúfolásig megtelt ez a hely, hangzott a pünkösd evangélium, meglátogatott minket az Úr a jelenlétével, együtt örülhettünk a konfirmandusok bizonyágtételének, részünk lehetett az úrvacsorai közösségben. Együtt dicsőíthettük Istent. Fantasztikus élmény volt hallani és érezni, hogy a gyülekezet énekel, hogy együtt, egy szívvel és szájjal dicsérjük az Urat. Talán el is hangzott köztünk ez a mondat: milyen jó istentisztelet volt!

Pünkösd a Lélek eljövetelének ünnepe, a keresztyén egyház születésnapja. Létrejött az első keresztyén gyülekezet, és sorra alakultak a kisebb nagyobb sejtek, ahol összejöttek, imádkoztak, hirdették az evangéliumot, dicsérték Istent, úrvacsorai közösséget gyakoroltak. Különböző helyeken, otthonokban, nyilvánosan vagy bujkálva, de elindult valami, amit nem lehetett megállítani- és nem lehet azóta sem! Elindult valami akkor, ami még nem volt addig: keresztyén gyülekezet, keresztyén összejövetel, kialakult a keresztyén istentisztelet. Egy hely, ahol összejöttek, és ahol Isten ott volt egyszerűen köztük abban az ígéletben, hogy ahol ketten vagy hárman összegyűlnek Jézus nevében, Ő ott lesz közöttük.

Az, ami ma itt és most közöttünk történik, nem más, mint annak a folytatása, ami ott az első pünkösdkor elindult. Jövünk a közösségben, összegyűlünk egy helyen, találkozunk egymással, Istennel, magunkkal. Ha a gyülekezet tagja vagy, akkor ez egyértelmű lehet a számodra, ha vendég vagy, de egyébként Krisztus követőjének vallod magadat, akkor is itthon érezheted magad, de ha nem hiszel Istenben, ha keresed Őt, akkor furcsa lehet számodra: miben más ez a hely, mint bármilyen más? Mi teszi különlegessé? Mitől szent, mitől lesz istentiszteletté egy beszéd, néhány ének és fura, csukott szemmel elmondott monológ a kéréseinkkel, vágyainkkal?

Istentiszteleten vagyunk, szent helyen, szent időben. A nyugalom napján, az Úr házában. Tudjuk, hogy illik itt viselkedni... De vajon tényleg, mi teszi szentté ezt az időt? A naptárunk? A mi időbeosztásunk, vagy az áldozat, hogy nem szabadidős programunkat töltjük éppen? Vagy mi teszi ezt a teret szentté? A színek, az arányok, a berendezés, a tér belső struktúrái, a felhasznált anyagok, formák, fények, a díszítés? Valaki azt mondta egyszer nekem, hogy ő a szívét öltözteti ünneplőbe minden vasárnap, úgy készül Isten elé az istentiszteletre, a szolgálatába.

Az biztos, hogy szubjektív mércével van, aki szerint ez a hely szent és különleges, és amit teszünk itt, az fontos- és van, aki szerint nem az. Mert hiszen az számít, amit ki-ki maga gondol, szubjektív módon érez – és ahogy „fogyaszt”, ahogy használja a világot a maga örömére.

- A fogyasztói kultúra ugyanis az utóbbi évtizedekben természetes módon érte el az élet minden részét: a szent és a profán területeket egyaránt. Benyomult az emberi élet minden szegmensébe, így a hit és spiritualitás világába is. A fogyasztói ember fogyasztói módon keresi és utána sajnos „használja” Istent. Használni próbálja, élvezni, ameddig lehet, azután lecserélni másra, ha már nem élvezi eléggé. Ez a lecserélés történhet más vallási formára, más gyülekezetre, más irányzatra, stb.
- A klasszikus társadalmi formák devalválódásával, a tekintélyelvű rendszerek általános krízise miatt az egyház és az istentisztelet helyzete is relativizálódott. Korábban egy falu- vagy városi közösség központi helye volt a templom, az istentisztelet pedig az a hely volt, ahol meg kellett jelenni, aminek része kellett lenni. Főleg egy nagyvárosi közegben egészen más elvárások kapcsolódnak egy templomhoz és egy istentisztelethez.
- Itt, a gazdagréti református gyülekezetben is azt tapasztaljuk, hogy az istentisztelet még a hívő emberek számára is sokszor opcionális szabadidős program. Egy olyan rendezvény, ami értékes, de ahonnan rendszeresen lehet késni, amit ki lehet hagyni akár heteken keresztül is, amin nem kell annyira jelen lenni, a szónak a teljes lelki jelenlétére gondolva. Szolgáltatás, amit ha máshogy nem, valamilyen egyéb gyülekezeti szolgálattal vásárolunk meg.

A mai vasárnapkal kezdődően **új sorozat** indul, melynek témája: az istentisztelet. Különböző szentírási helyek alapján fogunk azzal foglalkozni, mi az istentisztelet (nem mi mit érzünk, hogy mi az, hanem hogy a Szentírás mit tanít róla).

Csak két rövid vonatkozás, amit szeretnék leszögezni a sorozat elején:

- I. Az istentisztelet: találkozás. A találkozás több dimenzióban is zajlik. Sokan örülnek a gyülekezeti tagok közül az egymással történő találkozásnak, a kapcsolattartásnak. Ennek helye van az istentisztelet keretében, előtte, utána. Mégsem ez a hangsúlyos, hanem Isten kijelentésének meghallása, megértése, és ebből fakadóan az egymással és magunkkal való találkozás. Ez a találkozás olykor kellemes, megnyugtató, de legtöbbször szembesítő, kemény, akár fájdalmas is lehet. Ez a találkozás átformáló kell, hogy legyen. Ha nem az, akkor lényegében talán sosem történt meg igazán.
- II. Az istentisztelet: ünnep. Isten szeretetének ünnepe. Ennek az ünnepnek vannak hagyományai, van reformátori öröksége és van egy ünnepeltje is: a kereszten meghalt és feltámadt Jézus Krisztus. Az élő módon hirdetett evangélium varázsolhatja ünnepé a nyugalom napját és magát az istentiszteletet is. Így válhat az istentisztelet hétről-hétre megújulásunk helyévé, életünk lüktetésévé, lelki lélegzetvételünké.

## **A felolvasott Ige alapján a mai állításunk a következőképpen hangzik: az istentisztelet: találkozás Isten szentségével.**

### **1. Találkozás Isten szentségével...?**

Isten szentségének döbbenetes, drámai leírása áll előttünk a mai Igében. A Szentírás egyébként beszél máshol is Isten szentségéről, dicsőségéről, hatalmáról, különböző megnyilvánulásairól, amik lényéhez tartoznak.

Különösen erős ez a visszatérő motívum a prófétai elhívásokban, mikor Isten emberei szemtől-szembe találják magukat Istennel. Mózesnek az égő csipkebokornál le kell oldania a saruit, hiszen szent az a hely, ahol jár. Nem a hely bírt valamilyen mitikus szentséggel, hanem Isten valósága, jelenléte szentelte meg azt.

Ízlelgessük most ezt a szót: szent. Szentnek lenni... Összesen 497-szer szerepel a Szentírásban, de azt gondolom, egyet érthetünk abban, hogy nehéz megérteni, megfogalmazni, befogadni.

Hadd hangsúlyozzam, hogy kevés objektívabb dolgot tudnék felsorolni Isten szentségénél! Ez egy olyan tény, igazság, amit az Írás kijelent Istenről, és amit valamiért fontos tudnunk róla. Nem számít, megérthetjük-e teljesen ezt vagy sem...

Elmondhatjuk összességében a bibliai beszámolók alapján, hogy aki találkozik Istennel a Szentírásban, aki valamilyen módon „látja”, érzékeli Őt, az azt mondja róla: szent. Nem mondhatjuk: Istent még soha senki nem látta... sok beszámolót ismerünk a Bibliából ilyen találkozásokról. Mind a szentséggel való szembesülés példái!

#### **I. A látható szentség**

- a. Ézsaiás elhívása kapcsán bepillantást nyerünk Isten lényébe, szentségébe. Isten jelenléte, Isten megbízása, küldése a próféta szolgálatát hitelesíti. Ézsaiás megbízatást kap Isten jelenlétében. A fejezetben a próféta üzenetet ad át Istenről, önmagáról, a világról. A látomás ideje feltehetően Kr.e. 738. Ézsaiás ekkor még eléggé fiatal.
- b. Azt olvassuk, hogy Ézsaiás látta az Urat: nem írja le, milyennek látja (pl. milyen az arca?). Ezeket látja belőle: lépcső, trón, palást. Talán érzékeljük a párhuzamot Jákób álmával, ahol szintén lépcsők vezetnek a mennybe. E képben Isten uralkodó, Isten bíró, trónon ül, magasan minden felett.
- c. Isten jelenléte betölti a templomot. Ő magasztos és fenséges. A palást szegélye: ez jut a halandóknak, ezt érinthetik, ezt csókolhatják meg!
- d. Kálvin János azt mondja, hogy itt, ebben a látomásban olyan dolgot mutat meg Isten Ézsaiásnak, ami ember számára nem érthető. Isten szentsége befogadhatatlan lenne teljes valóságában a múlandó ember korlátozott értelmének, ezért olyan képi elemek, keretek között jelenik meg, hogy érthető legyen a számára. Így tudta a próféta befogadni Isten elképzelhetetlen dicsőségét és fenségét.

- e. A mennyei trónteremben Isten nincs egyedül, szeráfok veszik körül. Ezek csodálatos mennyei lények, nem angyalok! A „saraph” szó azt jelenti: égni. Fény, tűz a testük, ragyognak, mint a láng. Isten dicsőségének megjelenítői. Mégis, arcukat el kell takarniuk Isten előtt: ők sem nézhetik színről-színre Istent... a földtől elszakadva, lebegve vannak itt a trónteremben.

Ez a különleges kép tehát Isten szentségének, dicsőségének képi kerete.

## **II. A szentségről szóló kijelentés**

A történetben ugyanakkor hallható elemek is vannak.

- a. A szeráfok a mennyei liturgia részesei: folyamatosan ismétlik és kiáltják: „Szent, szent, szent a seregek ura... teljes mind a széles föld az Ő dicsőségével/dicsősége betölti az egész földet!” „A menny, az Isten közvetlen jelenléte nem más, mint végsőig fokozott istentisztelet.” Örök, állandó liturgia. Ennek a kultusznak a tárgya Isten szentségének, dicsőségének magasztalása. Fogadjuk most el ezt a képet anélkül, hogy teljesen meg akarnánk érteni! Ez a mennyei valóság...
- b. Na de mi ez a szentség? „A szentség Isten minősége, a dicsőség ennek a hatása.” A héber szó, a „Kados” azt jelenti: szent, más... Isten szent, azaz „hozzáférhetetlen”, elérhetetlen, megközelíthetetlen az ember számára. Semmihez nem hasonlítható, semmilyen emberi keretbe, formába nem szorítható! Szent, szuverén, hatalmas és dicsőséges! Háromszor szent, hiszen Isten teljesség és tökéletesség!
- c. A szent Isten dicsősége betölti a földet. „A szentség és dicsőség – így együtt – nem állapot, hanem folyamat.” Az egész világon megjelenik Isten dicsősége, felismerhető teremtető, gondviselő hatalma, minden szépség, tökéletesség, ami még ebben a megtört világban is jelen van Isten dicsőségéről beszél. Isten dicsősége ezen a földön ereje, szava, munkája, tettei, hatalma, uralma.
- d. Az egész föld tele van Isten dicsőségével, tulajdonképpen egy nagy templom a világ! És miközben Isten szent, e világ feletti, mégis itt van ebben a világban, és ahogy a lekción hallhattuk: „Magasságban és szentségben lakom, de a megtörttel és alázatos lelkével is. Felüdítem az alázatosak lelkét, felüdítem a megtörttek szívét.” (Ézs 57) A legnagyobb magasságban és a legmélyebb emberi helyzetben is ott van.

## **III. Isten szentségének „hatása”**

Ezen a ponton talán azt gondolhatod, hogy ma tényleg inkább valami szabadidős programot kellett volna választani, mert eléggé elvont és nehéz ez a mai ígehirdetés... de most jön a témánk szempontjából a legérdekesebb dolog az Igéből.

- a. Az Isten szentségéről, dicsőségéről szóló kijelentés majdnem szétfeszíti az észlelés kereteit: megrendült küszöb, megremeg minden. Megterhelni az ember befogadóképességének kereteit... Ez pedig félelmetes, ijesztő.
- b. Füst tölti be a templomot, ami nem Isten jelenléte, hanem a kijelentést eltakaró, titkát és fenségét őrző lepel. A kijelentés itt kinyilvánítás, és ismét visszazárkózás. „A beszéd globális hangsúlya az elnémulás.”
- c. Isten szentségében, leplezetlen dicsőségében, jelenlétében, valóságában az ember semmisége lesz nyilvánvalóvá. Nem segít Ézsaiáson semmi: liturgiai gyakorlat, az ígélet népéhez tartozás, közbenjáró: azt érzi, hogy vége van.
- d. Nyilvánvalóvá válik az, aki ő: tisztátalan. Nem szent. Ez az ember. Ez vagy te és én. Hiszen „Az vagyok, amit beszélek - vagy amiről hallgatok.” Isten jelenlétében, szentségében szavaink a legnagyobb ítélet rajtunk.
- e. És itt van a fordulat, itt a kegyelem, a legnagyobb érdekesség e részben: a tökéletes és szent Isten jelenlétében leleplezett ember új esélyt kap: Isten megtisztítja a száját, küldetést kap, identitást kap, értelmet kap az élete. A szent Isten küldötte lesz: kapcsolódik a múlandó az örök és szent, fenséges Istenhez.

## **2. Mire hív minket Isten szentsége?**

### **I. Mi a válaszuk Isten szentségének tapasztalására?**

Nem vagyunk Ézsaiás próféta, nem (vagy nem feltétlenül) kapunk látomást, személyes benyomást- pedig talán erre vágyunk. Ehelyett van egy Ige, a Szentírás, egy hely, ahol ezt hirdetik és egy közösség, ahol ezt meghirdetik.

- a. Hiszem, hogy legelőször is minket, itt és ma élő embereket, talán személyes benyomásokat, bizonyosságot, átélést, élményt kereső embereket arra hív ma Isten, hogy lássuk be: Ő szent! Fogadjuk el ezt az igazságot, hiszen kijelentette és itt áll előttünk a Szentírásban. Higgyük el anélkül, hogy éreznénk, átelnénk bármit is! Ez igazság, kinyilatkoztatás, csak elhinni lehet! Engedjük el minden más igényünket, bizonyíték és jel kérési szándékunkat...
- b. Másodszor ha Isten szent, akkor a mi válaszuk erre a hódolat és az imádat. Erre hív és ez lehet a válaszuk: hódolunk a szent Isten előtt és imádjuk Őt, mert Ő az Úr.
- c. Harmadszor odaszánhatjuk magunkat, hiszen ez Isten igénye: „Szentek legyetek, mert én szent vagyok...” Szánjuk oda neki magunkat, ahogy Ézsaiás is tette! Tehetjük ezt teljes rábízással, hiszen ugyancsak Ő mondta: „Én, az Úr szentellek meg titeket...”

### **II. Hogy jelenhet meg az istentiszteletünkön Isten szentsége?**

- a. Az istentiszteletről szóló sorozat első részeként kulcsfontosságú, hogy megértsük: nem egy klubban vagyunk! Nem egy közösségi házban- még akkor sem, ha a hely, ahol összejövünk otthonos. Nem azért jövünk, mert ki

mit gondol, ha nem jövünk. Nem azért vagyunk pontosak és nem késsük le az istentisztelet felét, mert kiprédikál a lelkész. Nem azért jövünk, mert ha nem tudjuk le ezt, akkor megharagszik a jóisten... hanem azért vagyunk itt, mert **Isten szent és mi együtt akarjuk Őt imádni, hódolunk neki és keressük az Ő akaratát az életünkre, várunk együtt a szavára!**

- b. Az istentiszteleten Isten szentsége jelen lehet lélekben, valóságosan, jelenlétében. Ez a hely szent, de nem a falak vagy a berendezés különlegessége miatt, hiszen a szentség nem szorítható emberi keretek közé, hanem folyamatosan változó módon jelenhet meg Isten szuverén akarata szerint.
- c. Az istentiszteleten a szentséget egyrészt az Igének a szentsége, isteni kijelentése, Istentől jövő volta adja. Az Ige szent, mert Istentől jövő felfedése lényének, ami magunktól, kijelentése nélkül megismerhetetlen lenne számunkra.
- d. Isten szentsége megjelenhet váratlan módon a Szentlélek kiáradásában. Ennek lehetnek akár tapasztalható jelei is (például belső megrendülés az Igével való találkozás miatt, akár érzetek is), de nem feltétlenül vannak.
- e. Isten szentségére adott válaszunk, ahogy az istentiszteleti helyre készülünk, jelen vagyunk, kifejezzük alázatos közeledésünket Isten felé.

Mindezek után végül egy fontos kérdés maradt még számunkra. Ha Isten jelenléte ennyire szent miért is akarjuk, hogy köztünk legyen? Miért hívjuk Őt? Miért jó ez nekünk, hogy Ő itt van, hogy leleplez és szembesít magával és magunkkal?

Azért, mert igazából, miközben félelmetes Isten szentsége és dicsősége, az ember ez után vágyik vagyon mélyen! **A közelség vágya** ott van mindenkiben, abban is, aki nem tudja megfogalmazni közel akarok lenni hozzá, ott akarok lenni! *„Egy dolgot kérek az Úrtól, azért esedezem: hogy az Úr házában lakhassam egész életemben; láthassam, milyen jóságos az Úr, és gyönyörködhessem templomában.”* Zsolt 27, 4 Így vall a zsoltáros.

Az is lehet persze, hogy leginkább a méltatlanság és a félelem érzését váltja ki benned az Isten szentségről szóló üzenet. Meg tudlak érteni. Van egy visszatérő álmom: istentisztelet kezdődik Gazdagréten, mindenki itt van, szólnak az irodába, hogy indulni kell, de nem vagyok kész, koszos a ruhám, vagy pizsamában vagyok, nem vagyok megborotválkozva, nincs rajtam cipő. És be kell jönnöm és ide kell állnom. A gyülekezet pedig áll és néz érdeklődve. Méltatlanság. Nem vagyok kész...

Az evangélium, hogy Jézus Krisztus azért jött el, azért váltott meg, hogy az Ő gyermekeként, a benne való hitben felszabadultan, megtisztítva jöhessünk a szent Isten jelenlétébe. Akár vágysz oda, akár méltatlannak érzed magadat! Jézus lett az út Istenhez, általa van szabad utunk az Atyához! Járulhatunk bizalommal a kegyelem királyi trónusához, hogy irgalmat nyerjünk...!

A Jelenések könyvében olvashatjuk, hogy János apostol látja a mennyei trónt, a szent, dicsőséges Istent fényességben és ragyogásban; látja a mennyei lényeket is,

de látja a Bárányt! Jézus Krisztust, akiről ezt mondják a mennyei lények: *„Méltó vagy arra, hogy átvedd a könyvet, és feltörd annak pecsétjeit, mert megöleltél, és véreddel vásároltad meg őket Istennek minden törzsből és nyelvből, minden nemzetből és népből...”*  
*Jel 5, 9*

Isten szentségével Jézus Krisztuson keresztül találkozhatunk ma is. Ezt tehetjük most is, ma is, és életünk minden napján. Hála legyen és dicsőség ezért a szent és dicsőséges Istennek!

Ámen!

(Thoma László)